

Mpr nr. A104072 - - Dato : 19130503
Forfatter:Lund, A, forvalter
Emnegruppe: Lønninger

Tekst: Løn. Forvalter A. Lund ansøger om lønforhøjelse hos direktionen for sindssygehospitalet ved Århus.

Mpr nr. A104073 - - Dato : 99999999
Forfatter:
Emnegruppe: Lønninger

Tekst: Emolumenter. Erstatning for frit ophold på 2. forplejningsklasse nedsættes med 80 kr. Erstatning for frit ophold på 3. forplejningsklasse stiger med 30 kr. Forplejning på hospitalet kan opnås mod en betaling på 520 kr og 330 kr. Specialistbehandling og ophold på sygehuse betales ikke af hospitalet. Gifte funktionærer får for fremtiden ikke frugt og kartofler fra hospitalet. Gæsteret. Beklædning.

Mpr nr. A104074 - - Dato : 19159999
Forfatter:
Emnegruppe: Forhold vedr. landbrug

Tekst: Landbrug. Arealets benyttelse, sædskifte, husdyrhold, folkehold, patientarbejde. En række spørgsmål bliver besvaret. Tallene gælder for sindssygehospitalet ved Århus.

Mpr nr. A104075 - - Dato : 19160513
Forfatter:Nielsen, Peder
Emnegruppe: Forhold vedr. landbrug

Tekst: Landbrug. Peder Nielsen udtaler sig om den fremtidige drift af sindssygehospitalets jorder. Han udtaler sig rosende om landbrugets hidtidige drift.

Mpr nr. A104076 - - Dato : 19160105
Forfatter:
Emnegruppe: Forhold vedr. landbrug

Tekst: Landbrug. Spørgsmål angående avlsvæsensregnskabet ved sindssygehospitalet ved Århus i finansåret 1913-14. svineholdet, koholdet hønseholdet, anvendelse af kunstgødning. Priser og mængder på de producerede varer.

Til

Direktionen for Læge- og Sygehusvæsenet
ved Århus.

Underskrevne tillader sig hermed at anmode den ovede Direktion om, at denne paa Hospi-
tals Råd for 19^{14/15} vil indstille mig til
Læringsforbuds. - I sin Direktion behøvede
ausøfte jeg i 1909 om at komme paa samme Gode
som Forvalteren i Middelfort, der havde faaet
et personligt Tilleg af 400 Kr. - Igen gik til
Ministeriet, men der blev ikke foretaget
videre, efterat Middelfort-Hospitalet i en
Erklæring til Ministeriet havde fremsat
noget meningsløse Grunde for, at Forvalter
Tilleg - den yngste Forvalter i Anstalten -
skulde have mere i Løn end de andre Forvaltere. -
Endskønt det stadig foretoges et Arbejde og Ansvor
her paa Hospitalet havde været tilstrækkelig An-
ledning til, at jeg for vor Frankammet med
dette mit Arbejde, har jeg dog først villet gøre
det mit, da det mig paa mange yderligere Arbejde ved
Familiestyre, Rensningsvæsen, Dalstrøm, Plejeforanstalt
og Elektricitetsværket er blevet som stort, at jeg

ikke meer, at man vedblivende kan pålægge mig
som meget ekstra Arbejde, uden at Lønnen stans i Forhold
derfor. -

Hvorved Hospital danner en Forstilling i For-
hold til de andre Hospitaler, idet de under dette
Hospital sørgende 100 Familienplejepatienter og
Pædagogiske Rødder gives et uimodtligt
ekstra Arbejde - et Arbejde som ikke, at jeg ikke kunne
undtage Gennem til Kjeller Sagvord, hvorved jeg gik
Gjennem en aarlig Fudtørk af c. 600 Kr. -

Jeg skal huske til den ordre Direction, at
den søges med Løn forhøjet med et Beløb af 600 Kr. -

Lindesygehospitalet ved Arhus, d. 3. Marts 1913.

Arbejdet
Lind.

Aller paa 2' Forplejningsklasse, der med Direktionsens Samtykke føer egen Husholdning, vil efter Kommissionens Endtømmenstildkast for 520 Kr. i Stedet for 600 Kr. indbetalt, samt i Erstatning for Kost m.v. alle andre Ord 80 Kr. mindre. Forekommer mig mindre vel overvejet, navnlig i en Tid, hvor alle Livsforholdene er steget kolossalt og prændes vil stige.

Ligeledes vil Pensionen for flere af disse Funktionærers Vedkommende af samme Grund blive mindre.

Altsaa en direkte Forringelse af vedkommendes Stilling. En indirekte har i længere Tid fundet Sted; men derfra og til en direkte skulde man dog tro maatte være et Spring.

Aller paa 3' Forplejningsklasse, der føer egen Husholdning - med Direktionsens Tilladelse - som derimod 30 Kr. mere indbetalt samt for Naturnatier. - Altsaa ogsaa Pensionens Sinking.

Funktionærer, der ikke er nomineret med fri St., kan nyde Forpl. paa Hospitalet - ikke Kølber - med Betaling af hkr. 520 Kr. og 330 Kr. - f. S. 600 Kr. og 300 Kr. dog kun Opvartning og Rengøring af 2 Værelser (for 2 Forpl. Kl.).

Specialbehandling og Ophold paa Sygekasse betales ikke af Hospitalet - f. S. ingen faste Regler i sin Henseende.

Havesager. Gifte Funktionærer faar for
Reentiden ikke Frugt og Kartofler for Hospita.
det. Atter en Forringelse.

Gæsteret. Ugifte Funktionærer kan faa Tillæde
af Overlegen til at have en Gæst i ugentl.
14 Dage med Bet. af 1 Kr. 50øre om Dagen for II
og 1 Kr. 00øre for III Forpl. etc. For et enkelt
Akvatid betales 75øre for II og 50øre for III.
Forekommer mig at være noget vel
indskænket samt en i forholdsmæssig Bet.
ning for en Kop Te med franskbrød.

Beklædning. Gummiforklæder i stor Udstrækning.
Nid Uniform til alle udt. Plejere og Ælver.
om Sommeren. Staten maaske være godt
situeret.
Oldfrue og Husholderske mister Kjoler.
Maskinassistenten faar Overtrækstøj.
Haandværkere mister Benklæder og Bluser.

Sindssygehospitalet ved Aarhus.

Hospitalets samlede Areal udgør 37, 51 ha.

a. Til Byggeplads, Gaardsplads, Veje m.m. medgaar	15, 72 ha
b. Til Haver	9, 10 "
c. Under landbrugsmæssig Dyrkning findes	12, 69 "

Med Hensyn til det under landbrugsmæssig Dyrkning værende Areal ønskes følgende Oplysninger:

Påses der særligt Regnskab med Landbruget ?

1. Er Arealet drænet og hvor naar ? Arealet drænet for mange Aar siden hvornaar kan ikke oplyses.
2. Er Arealet mærglet eller kalket og hvor naar ? kan ikke oplyses.
3. Hvilket Sædskiye benyttes ? Havre, Roer, Havre, $\frac{1}{2}$ Roer og Kartofler $\frac{1}{2}$ Byg, Udlægshavre og 2 med Græs.
4. Hvor store er de enkelte Marker i Sædskiye ? c. 3 Td. Land i hvert Skifte.
5. Hvor megen Kunstgødning er der købt aarlig siden 1910 ? c. 500 kg.
6. Hvorledes er Staldgødningen og Kunstgødningen anvendt i Sædskiye siden 1910 ? Staldgødningen er anvendt til Udlægshavre og Roer. Kunstgødningen anvendt til Rodfrugter, Byg og gammelt Græs.
7. Hvor stor er Besætningen af:

a. Heste	7
b. Køer	11
c. Kvier	"
d. Kalve	4
e. Faar	"
f. Svin	50
Høns	148 stk.

 1. Holdes der Grisesøer ? Der holdes ingen Grisesøer.
 2. Hvor mange Svin er der fedet aarlig siden 1910 ?
1910/11 190 stk.- 1911/12 220 stk.- 1912/13 238 stk.- 1913/14 271 stk.
1914/15 236 stk.
8. Sølges der Korn ? Nej.
 - a. Hvor meget er der solgt aarlig siden 1910 ?
9. Sølges der Straafoder ? Nej.

a, Hvor meget er der solgt siden 1910 ?

10. Købes der Korn ? Ja.

a, Hvor meget er der købt årlig siden 1910 ?

I 1910/11 indkøbt:	8,950 kg.	Havre,	300 kg	Byg,	75 kg	Rug,	1200 kg	Majs
1911/12	"	8,611	"	"	650	"	"	1200
1912/13	"	8,900	"	"	300	"	"	862½
1913/14	"	6,725	"	"	300	"	"	625
1914/15	"	7,170	"	"	300	"	"	3100

11. Købes der Straafoder ? Nej.

a, Hvor meget er der købt årlig siden 1910 ?

12. Hvor stor er den gennemsnitlige Mælkemængde årlig pr. Ko siden 1910 ?

c. 15 kg daglig, 5,475 kg årlig.

13. Hvor stort er det gennemsnitlige Forbrug af Kraftfoder årlig pr. Ko siden 1910 ?

c. 2 kg daglig, c. 730 kg årlig.

14. Hvor stort er det gennemsnitlige Forbrug af Kraftfoder årlig pr. Stk. Opdret siden 1910 ? Ingen Kraftfoder, kun Roer og Straafoder.

15. Hvor mange Stk. Hornkvæg er der

a, købt årlig siden 1910 ?

	1910	11 Stk.
	1911	7 "
31 Stk.	1912	6 "
	1913	3 "
	1914	4 "

b, solgt årlig siden 1910 ?

33 Stk. Køer og 52 Stk. Kalve		
1910	11 Stk.	1910 10 Stk.
1911	7 "	1911 11 "
1912	4 "	1912 11 "
1913	4 "	1913 10 "
1914	7 "	1914 10 "

c. slagtet aarlig siden 1910 ? 0

16. Hvor stort er Folkeholdet ? 1 Avlskarl, 1 Røgter og 1 Daglejer.

17. Hvor store er Udgifterne til Arbejdskraft i Landbruget aarlig siden 1910 ? c. 4.800 Kr.

18. Hvor mange Arbejdsdage har Patienterne haft ved Landbruget

aarlig siden 1910 ? 1910/11 5.347 Dage

1911/12 4.671 "

1912/13 4.726 "

1913/14 4.769 "

1914/15 4.025 "

19. Hvor stort er Landbrugets Overskud (eventuelt Underskud) aarlig siden 1905, med nærmere Angivelse af, hvorledes dette opgøres ?

Da Hospitalet ikke fører noget specielt Landbrugsregnskab, kan Over- eller Underskud ikke opgives.- Hospitalets Forvalter har for et enkelt Finansaar foretaget en skønsmæssig Opgørelse over Indtægter og Udgifter vedrørende selve Landbruget, hvorefter der viste sig at være et Overskud af c. 4.000 Kr.

Peder Nielsen.

Lisbjerg Terp, 13/5 1916.

Gennem Hr. Borgmester Drechsel er jeg af Formanden for Kommissionen af 1° Marts 1915 anmodet om at fremkomme med en Udtalelse om, hvorledes jeg kunde tænke mig, at den fremtidige Drift af Sindssygehospitalets Jorder skulde være.

I den Anledning skal jeg bemærke, at jeg finder den nævrende Drift af Jorden god og fuldtud forsvarlig, og jeg anbefaler at fortsætte med denne Drift for saa vidt man ønsker at bibeholde Kserne.

Hvad Koholdet angaar skal jeg bemærke, at Aarhus Hospitalet hidtil har ønsket at have nymalket Mælk fra egne Kser, men da dette vel neppe kan hævdes at være absolut nødvendigt, kan jeg finde det forsvarligt at Koholdet nedlægges under Hensyn til, at det dyre Kvægfoder og de meget høje Kreaturpriser for Tiden gør Kohold i al Almindelighed mindre rentabelt.

Dersom Koholdet paa Hospitalet afskaffes, maa man ind paa en meget ændret Drift. Der vil i saa Fald kunne lægges Vægt paa Kartoffeldyrkning i saa vid Udstrækning som Hospitalets meget uensartede Jord tillader, men der maa gøres opmærksom paa, at en stor Del af Jorden ikke vil kunne anvendes til Kartoffelavl. Med Hensyn til Haveprodukter vil der muligvis med Fordel kunne dyrkes forskellige Slags Kaal, Porrer, Rødbeder etc. til Hospitalets Behov.

Foruden Kartoffler og Haveprodukter vil der i en Del af Marken kunne dyrkes det til Hesteholdet nødvendige Havre og Kløver. Jeg maa meget fraraade, at der gøres Forsøg med vedvarende Dyrkning af Græs, da det af Hensyn til de store Fordringer der stilles til Hestenes Arbejdsdygtighed efter min Formening er uforsvarligt at sætte Hestene paa Græs.

Til Oplysning skal jeg tillade mig at fremføre, at Hospitalets Landbrugsareal bestaar af 13 Marker af yderst forskellig Beskaffenhed. Nogle Marker bestaar af temmelig stærk Lerjord, andre af Sandunderlag og er derfor ikke frugtbare, og en af Markerne har vaad og sur tørveagtig Bund. Desuden er Markerne omgivet af Krat, Skov og store levende Hegn, hvilket skader Avlen.

At der i 1913-14 har været Underskud paa Kvægholdet, som Hr. Hauch gør gældende, kan jeg efter hvad der fremgaar af Regnskabet ikke erkende.

Med Hensyn til Svineholdet, da er jeg fuldtud enig med Hr. Forvalter Lund i, at man ikke kan indsætte saa smaa Grise, som Hr. Hauch foreslaar, idet disse ikke kan taale det sure Madaffald. Og skal man fodre med Mælk og Grutning bliver Resultatet ugunstigt. Forøvrigt kunde der ikke i 1913/14 købes 15 kg. Grise til den af Hr. Hauch angivne Pris.

Saaframt man i Viborg kan faa 7 Kr. 31 Øre pr. Td. Madaffald, vil jeg foreslaa, at man nedlægger Svineholdet og sælger Madaffald til Viborg, thi en saa stor Sum, som Hr. Hauch nævner 9219 Kr. kan Svinene i Aarhus ikke indbringe. Men jeg hævder, at den i Regnskabet opførte Pris for Madaffald er forsvarlig, eftersom det er samme Pris som andre Institutioner i Aarhus opnaar for solgt Madaffald.

Efter det Udbytte Hospitalets Marker har givet i de Aar, jeg har været Medlem af Direktionen, mener jeg, at Driften af Jorden fuldtud staar paa Højde med Egnens Landbrug i Almindelighed, og jeg kan ikke erkende, at Overskudet, efter det af Hr. Forvalter Lund for 1913/14 skønmæssigt aflagte Regnskab, er sat for højt.

At 12,69 ha kan roefodre og straaefodre en Besætning paa 14 Køer hele Aaret og kornfodre 7 Heste de $\frac{2}{3}$ af Aaret maa erkendes at være et tilfredstillende Resultat, særlig naar Hensyn tages til, at Arbejdet ved Landbruget paa et Sindssygehospital ikke- som paa en Gaard- kan blive udført, naar det helst skal udføres, men meget ofte bliver Lejlighedsarbejde, samt at Aarhus Hospitalets Marker ligger uheldigt og spredt, og ikke mindst at Hospitalets Landbrug nærmest er baseret paa at skulle være til Patienternes Adspredelse.

Arbødigst

P. Nielsen.

Hr. Kontorchef Lundbye.

Formand for Kommissionen af 1° Marts 1915.

København.

Vedrørende Avlsvæsenesregnskabet ved Sindssygehospitalet
ved Aarhus i Finansaaret 1913/14.

Spørgsmaal.

Svar.

1. Hvor mange Svin fandtes der paa Sindssygehospitalet henholdsvis 1° April 1913 og 31° Marts 1914, og hvad vejede disse ?

ad 1. 1° April 1913 : 52 Stk.

31° Marts 1914 : 55 Stk.

Det er ikke muligt at opgive Vægten af disse Svin, men jeg antager, at af de den 1° April 1913 i Behold værende Svin vejede de 34 Stk. c. 90 kg. pr. Stk. og de 18° Stk. c. 50 kg. Af de den 31° Marts 1914 værende Svin vejede de 37 Stk. c. 90 kg. pr. Stk. de 10 Stk. c. 50 kg. og de 8 Stk.

2. Hvor mange Svin er der købt fra 1° April 1913 til 31° Marts 1914 ?

ad 2. 274 Stk.

Hvad kostede de pr. Stk., og hvor stor var deres Gennemsnitsvægt ved Modtagelsen ?

c. 47 Kr. pr. Stk.

Hvor mange Svin er der solgt til Slagteriet og til andre i nævnte Tidsrum, og hvad kostede de pr. kg. (levende eller slagtet Vægt)

Gennemsnitsvægten ved Modtagelsen var antagelig c. 30 kg. pr. Stk.

270 Svin solgt - 1 er død.

Kostede gennemsnitlig i levende Vægt c. 76 Øre pr. kg.

3. Hvor mange Td. Svineæde er der anvendt til Svinefedning i det nævnte Tidsrum, og hvilken Værdi er 1 Td. regnet til ?

ad 3. 1317 Td. - 1 Kr. 05 Øre pr.

Td. I Svineæden er medtaget al Kartoffelskrælning og Kaalaffald m.v., og Prisen paa dette er sat ligesom for Madaffaldet.

4. Hvor mange Køer fandtes der paa Hospitalet henholdsvis den 1° April 1913 og den 31° Marts 1914?

ad 4. 1° April 1913 : 14 Køer og 2

Kalve. 31° Marts 1914: 13 Køer,

1 Kvie og 2 Kalve.

Spørgsmaal.

Svar.

5. Hvor mange kg. Oliekager og andet Kraftfoder er der anvendt til Køerne fra 1° April 1913 til 31° Marts 1914 ?

ad 5. 12.550 kg. Oliekager.

6. Hvor mange kg. Mælk (Liter) er der solgt til Husholdningen fra 1° April 1913 til 31° Marts 1914 ?

ad 6. 45.651 kg.

7. Hvad er Hønsene fodrede med nævnte Aar ?

ad 7. Byg, Benmel, Strandskaller og en Del Madaffald.

8. Hvad har Husholdningen betalt pr. kg. Æg nævnte Aar ?

ad 8. I Gennemsnit 1 Kr. 23 Øre.

9. Besørges Postkørsel og Gartner arbejde af den samme Hest ?

ad 9. Nej.

10. Hvor meget Kunstgødning er der anvendt fra den 1° April 1913 til den 31° Marts 1914 ?

ad 10. 400 kg. 18 % Superphosphat
200 * 37 % Kaligødning
100 * Chilisalpeter.

Sindssygehospitalet

ved

Aarhus, den 5° Januar 1916.

A. Lund.